

YAYIMLANMIŞ İSTATİSTİKSEL VERİ VE BİLGİLERDE HATALARIN DÜZELTİLMESİ İLE İLGİLİ USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNERGE

**TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU TARAFINDAN
YAYIMLANMIŞ İSTATİSTİKSEL VERİ VE BİLGİLERDE
HATALARIN DÜZELTİLMESİ İLE İLGİLİ
USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNERGE**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanım ve Kavramlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönerge, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan ürünlerdeki veri/bilgi hatalarını ve düzeltilmiş sonuçları kullanıcılara en etkin ve hızlı bir şekilde duyurabilmek için düzeltme ve yayımlama süreçlerinde uyulması gereken usul ve esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönergedeki hükümler;

- a) TÜİK tarafından üretilen istatistiklerin basılı ve elektronik ortamdaki tüm yayınları,
- b) TÜİK adına yayımlanmak üzere özel araştırmalar yapan kişi, kurum ve kuruluşların TÜİK ile ortaklaşa hazırladıkları yayınları,

kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanım ve Kavramlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Kurum: Türkiye İstatistik Kurumunu (TÜİK),
- b) Başkan: Türkiye İstatistik Kurumu Başkanı'nı,
- c) Veri: Anket veya idarî kayıtlar yoluyla elde edilen nicel ve/veya nitel istatistikî bilgileri,
- d) Bilgi: Verilerin bilimsel yöntemler kullanılarak işlenmesiyle elde edilen sonuçları,
- e) Mikro Veri: Anket, idarî kayıt ya da diğer kaynaklardan elde edilen, istatistikî birimin doğrudan tanımlanamayacak şekilde, isim ve adres gibi kimlik bilgisi silinmiş, vergi kimlik numarası vb. tanımlayıcı bilgisi değiştirilmiş kayıt düzeyindeki veri setini,
- f) Metaveri: İstatistikî veriyi tanımlayan tüm bilgiyi,
- g) Dağıtım: Kullanılan şekil ve araçlara bakılmaksızın, istatistikî bilgilerin kullanıcılara sunulmasını,

- h) Ürün: TÜİK'in kullanıcı ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kamuoyuna sunduğu TÜİK resmi web sitesinde yer alan haber bültenleri, basın odası haberleri, istatistikî tablolar, metaveri, dağıtım veritabanları vb. ile mikroveri CD'leri, yayın, broşür vb. mal ve hizmetleri,
- i) Haber Bülteni: TÜİK'in istatistik üreten birimleri tarafından kamuoyuna açıklanmak üzere dönemli (Aylık, üç aylık, altı aylık, yıllık vb.) veya dönemsiz olarak yayımlanan ve özetlenmiş istatistikî sonuç gösteren bildiriye,
- j) Hata: Yayımlanmış veri ve bilgilerde herhangi bir yanlışlığı (Revizyonlar hata kapsamında değerlendirilmez),
- k) Yüksek düzey hata: İstatistikî veri veya bilginin anlamını değiştiren (tablodaki hücre değerlerine hatalı veri/rakam girilmesi, tablodaki hücre değerlerinin farklı satırlarda aynı değeri alması, grafik değerleri ile tablo değerleri arasında tutarsızlık olması, tanımlamanın yanlış yapılması, tablo sütun başlıklarının yanlış yazılması, tablo sütun toplamalarının yanlış olması, tablo sütun değerlerinde kapsam hatası, haber bülteninin Türkçe ve İngilizcesinde rakamların farklı olması vb.) hatayı,
- l) Düşük düzey hata: İstatistikî veri veya bilginin anlamını dolaylı olarak değiştiren (anlam değiştiren metin yazım hatası, grafik bilgisi olarak sayı verilmişken eksene % ifadesinin yazılması, tablo veya grafik başlığının eksik olması vb.) hatayı,
- m) Hata yeri: Tablo, veri, grafik, metin, harita, şekil, şema vb. hatanın bulunduğu yeri,
- n) Hatanın yer aldığı ürün: Basılı veya elektronik ortamda yayımlanan tüm ürünleri,
- o) Referans dönemi: Veri veya bilginin ait olduğu periyodu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hataların Düzeltmesine Dair Usul ve Esaslar

MADDE 5- (1) Yayımlanmış ürünlerdeki veri ve bilgi hatalarında, söz konusu hatanın ne olduğu ve hangi ortamda yayımlandığı tespit edilerek hataların düzeltilmesi ve yayımlanması süreçlerine ilişkin olarak aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır. Bu usul ve esaslar arasında Başkan için öngörülen yetkiler, kendisine ulaşamaması halinde ilgili Başkan Yardımcısı tarafından kullanılır.

I. Haber bülteni veya eklerindeki hatalar

A. Yüksek düzey hatalar için;

1. Hiyerarşik yapı içerisinde Başkan'a kadar tüm ilgililer bilgilendirilir.
2. Hatalı veri veya bilginin dağıtımı Başkan kararıyla durdurulur.
3. Hatanın yeri, kaynağı ve nedeni belirlenir.
4. Hatalı veri veya bilgi aşağıdaki usullerle düzeltilir:
  - a) İlgili Daire Başkanlığı tarafından "**Hata Düzeltme Formu**" (Ek-1) düzenlenir ve Başkan'dan onay alınır.
  - b) Hatanın yapıldığı haber bülteni veya ekleri düzeltilerek (hata haber bültenindeyse "Düzeltilmiş", eklerinde ise (e) simgesi kullanılarak "(e): Hatalı veri düzeltilmiştir" ibaresiyle) yayımlanır.
  - c) Yayımlanma tarihi ile hatanın tespit edildiği tarih arasında geçen sürenin ilgili araştırmanın bir referans döneminden az olması durumunda (aylık olarak yayımlanan veri veya bilginin üzerinden bir aydan az süre geçmesi, üç aylık olarak yayımlanan veri veya bilginin üzerinden üç aydan az süre geçmesi vb.) kamuoyunun bilgilendirilmesi için düzeltme işlemi ile eş zamanlı olarak Kurum web sitesinde basın duyurusu yapılır..

B. Düşük düzey hatalar için;

1. Hiyerarşik yapı içerisinde Başkan Yardımcısı'na kadar tüm ilgililer bilgilendirilir.
2. Hatalı veri veya bilginin dağıtımı Başkan Yardımcısı'nın kararıyla durdurulur.
3. Hatanın yeri, kaynağı ve nedeni belirlenir.
4. Hatalı veri veya bilgi aşağıdaki usullerle düzeltilir:
  - a) İlgili Daire Başkanlığı tarafından "**Hata Düzeltme Formu**" (Ek-1) düzenlenir ve ilgili Başkan Yardımcısı'ndan onay alınır.
  - b) Hatanın yapıldığı haber bülteni veya ekler düzeltme yapılarak yayımlanır.

II. Web sitesindeki istatistikî tablolardaki veya dağıtım veri tabanlarındaki hatalar

A. Yüksek düzey hatalar için;

1. Hiyerarşik yapı içerisinde Başkan'a kadar tüm ilgililer bilgilendirilir.
2. Hatalı veri veya bilginin dağıtımı Başkan kararıyla durdurulur.
3. Hatanın yeri, kaynağı ve nedeni belirlenir.
4. Hatalı veri veya bilgi aşağıdaki usullerle düzeltilir:
  - a) İlgili Daire Başkanlığı tarafından "**Hata Düzeltme Formu**" (Ek-1) düzenlenir, Başkan'dan onay alınır.
  - b) Hatanın yer aldığı tablo (e) simgesi kullanılarak "(e): Hatalı veri düzeltilmiştir" ibaresi ile yayımlanır veya veri tabanında gerekli düzeltme yapılır.

- c) Yayınlanma tarihi ile hatanın tespit edildiği tarih arasında geçen sürenin ilgili araştırmancının bir referans döneminden az olması durumunda (aylık olarak yayımlanan veri veya bilginin üzerinden bir aydan az süre geçmesi, üç aylık olarak yayımlanan veri veya bilginin üzerinden üç aydan az süre geçmesi vb.) kamuoyunun bilgilendirilmesi için düzeltme işlemi ile eş zamanlı olarak Kurum web sitesinde basın duyurusu yapılır.

B. Düşük düzey hatalar için;

1. Hiyerarşik yapı içerisinde Başkan Yardımcısı'na kadar tüm ilgililer bilgilendirilir.
2. Hatalı veri veya bilginin dağıtımını Başkan Yardımcısı'nın kararıyla durdurulur.
3. Hatanın yeri, kaynağı ve nedeni belirlenir.
4. Hatalı veri veya bilgi aşağıdaki usullerle düzeltilir:
  - a) İlgili Daire Başkanlığı tarafından "**Hata Düzeltme Formu**" (Ek-1) düzenlenir ve ilgili Başkan Yardımcısı'ndan onay alınır.
  - b) Tablo veya veri tabanı düzeltilmiş haliyle web sitesinde yayımlanır.

III. Dağıtımdaki mikro verilerdeki hatalar

A. Yüksek düzey hatalar için;

1. Hiyerarşik yapı içerisinde Başkan'a kadar tüm ilgililer bilgilendirilir.
2. Hatalı mikro verinin dağıtımını Başkan kararıyla durdurulur.
3. Hatanın yeri, kaynağı ve nedeni belirlenir.
4. Hatalı veri veya bilgi aşağıdaki usullerle düzeltilir.
  - a) İlgili Daire Başkanlığı tarafından "**Hata Düzeltme Formu**" (Ek-1) düzenlenir, Başkan'dan onay alınır, hata düzeltilir.
  - b) Mikro veriyi kullanan kişilere hatalı veriye ilişkin açıklama metni gönderilir. Talep edilmesi durumunda düzeltilmiş veri ücretsiz olarak yeniden sağlanır.

B. Düşük düzey hatalar için;

1. Hiyerarşik yapı içerisinde Başkan Yardımcısı'na kadar tüm ilgililer bilgilendirilir.
2. Hatalı veri veya bilginin dağıtımını Başkan Yardımcısı'nın kararıyla durdurulur.
3. Hatanın yeri, kaynağı ve nedeni belirlenir.
4. İlgili Daire Başkanlığı tarafından "**Hata Düzeltme Formu**" (Ek-1) düzenlenir ve ilgili Başkan Yardımcısı'ndan onay alınarak hata düzeltilir.

IV. Basılı yayınlardaki hatalar

A. Yüksek düzey hatalar için;

1. Hiyerarşik yapı içerisinde Başkan'a kadar tüm ilgililer bilgilendirilir.
2. Hatalı veri veya bilgi içeren basılı yayının tüm dağıtım noktalarındaki dağıtımını Başkan kararıyla durdurulur.
3. İlgili birim, hatanın düzeyi, yeri, kaynağı ve nedeni ile birlikte düzeltilmiş bölümleri Yayın ve Dağıtım Kurulu Başkanlığına bildirir.
4. Basılı yayınlarda yer alan yüksek düzeydeki hatalar tekrar basımı gerektirmiyor ise, düzeltme sayfaları yayına eklenir. Yayının CD/Web sürümleri ise, "Düzeltilmiş Baskı" ibaresiyle yeniden yayımlanır ve düzeltme yapılan sayfalara açıklayıcı not/dipnot eklenir.
5. Yayının gönderildiği kullanıcılara açıklama notu ve/veya düzeltme metni iletilir.

6. Basılı yayınlarda yer alan yüksek düzeydeki hatalar tekrar basımı gerektiriyor ise, yayın, aynı seri numarası/ISSN/ISBN ve yeni tarihle “Düzeltilmiş Baskı” ibaresi ile yeniden basılır.
7. Hatalı yayının gönderildiği kullanıcılara açıklama notu ile birlikte “Düzeltilmiş Baskı” gönderilir ve hatalı yayının imhası istenir.
8. Düzeltme veya düzeltilmiş baskı ile ilgili bilgilendirme Kurum web sitesi aracılığıyla yapılır.
9. Düzeltme ve düzeltilmiş baskı işlemi Yayın ve Dağıtım Kurulunun kararı ve Başkan onayı ile yapılır.

B. Düşük düzey hatalar için;

Basılı yayınlardaki bu tür hatalar bir sonraki baskıda düzeltilir.

V. Diğer yöntemlerle dağıtılan verilerdeki hatalar (sosyal medya paylaşım hesapları vb.)

Sadece yüksek düzey hatalar için aşağıdaki işlemler yapılır:

1. Hiyerarşik yapı içerisinde Başkan’a kadar tüm ilgililer bilgilendirilir.
2. Hatanın yeri, kaynağı ve nedeni belirlenir.
3. İlgili birim “**Hata Düzeltme Formu**” (Ek-1) düzenler ve Başkan’dan onay alır.
4. Kamuoyu aynı dağıtım kanalı üzerinden bilgilendirilir.

MADDE 6- (1) Hataların tespit edildiği ortamlarda yapılacak düzeltmelere ek olarak ilişkili tüm kaynaklarda da (üretim, kurumsal ve dağıtım veritabanları, veri araştırma merkezlerindeki veri setleri vb.) gerekli düzeltmeler yapılır. Bu düzeltme işlemleri ilgili Daire Başkanlığı tarafından takip edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hataların Kayıt Altına Alınmasına Dair Usul ve Esaslar

MADDE 7- (1) TÜİK, hatalı bir ürün yayımlaması durumunda; bu durumu kamuoyuyla en kısa süre ve en şeffaf şekilde paylaşmayı bir ilke olarak benimser. Bu çerçevede, yukarıda ortaya konulan uygulamalar sırasında elde edilen hata bilgileri, kurumsal bir kalite parametresi olarak kabul edilip kayıt altına alınır. Söz konusu kayıtlar istatistiğe dönüştürülerek ilgili Mali Yıl Faaliyet Raporunda yer alır. Rapor basılı yayın olarak ve web sitesi aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılır.

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Yönerge, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanı'nın onayını müteakip yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu Yönerge hükümlerini Türkiye İstatistik Kurumu Başkanı yürütür.

EKLER :

Ek-1 : Hata Düzeltme Formu

Hata Düzeltme Formu

... / ... / 20...

1. Hata bir ürün türünde birden fazla hata türünü kapsıyorsa, hatayı tanımlayacak tüm ayrıntılı bilgiler bu forma eklenir.
2. Hata yapılan ürünün düzeltilmiş olan tüm bölümleri ayrıntılı olarak bu forma eklenir.
3. Bu form iki nüsha düzenlenir. Düzeltme işlemleri tamamlandıktan sonra bir nüshası düzeltmeyi talep eden Daire Başkanlığında tutulur. 2. nüsha ise düzeltme işlemini yapan Daire Başkanlığında tutulur.
4. Yüksek düzeyde hatalar için ilgili Daire Başkanlığı tarafından web sitesinde yayımlanmak üzere hataya ilişkin hazırlanan duyuru metni bu forma eklenir.

Düzeltilme talep eden birim		Tarih	İmza
Grup Sorumlusu			
Daire Başkanı			
Başkan Yardımcısı			
Koordinasyon		Tarih	İmza
Bilgi Dağıtım ve İletişim Daire Başkanı			

1. Düzeltme yapılacak ürün türü ve adı (Birden fazla işaretlenebilir)

1.1	Haber Bülteni	TR [ ] EN [ ]	Haber Bülteni Adı	
1.2	Veri Tabanı	TR [ ] EN [ ]	Veri Tabanı Adı	
1.3	İstatistiksel Tablo	TR [ ] EN [ ]	İstatistiksel Tablo Adı	
1.4	Mikro Veri Seti (CD)	TR [ ] EN [ ]	Mikro Veri Seti Adı	
1.5	Mikro Veri (VAM)	TR [ ] EN [ ]	Mikro Veri Adı	
1.6	Basılı Yayın	TR [ ] EN [ ]	Basılı Yayın Adı	
1.7	Basılı Yayın CD'si	TR [ ] EN [ ]	Basılı Yayın CD'si Adı	
1.8	Basın Odası Haberi	TR [ ] EN [ ]	Basın Odası Haberi Adı	
1.9	Diğer (sosyal paylaşım hesapları vb.)	TR [ ] EN [ ]	Diğer / Tür Adı	

2. Hata düzeyi

2.1	Yüksek düzey hata	[ ]
2.2	Düşük düzey hata	[ ]

3. Hatanın yeri

3.1	Tablo	[ ]
3.2	Grafik	[ ]
3.3	Metin	[ ]
3.4	Harita, Şekil, Şema vb.	[ ]
3.5	Diğer (Açıklayınız)	[ ] .....

4. Hatanın kaynağı / nedeni

4.1	Veri kaynağının yanlış rakam bildirimi	[ ]	4.5	Tanım ve kavram hatası	[ ]
4.2	Veri giriş, değerlendirme ve analiz işlemlerinde yapılan <u>rakam</u> hatası	[ ]	4.6	Anlam değiştiren metin yazım hatası	[ ]
4.3	Değerlendirme ve analiz işlemlerinde yapılan <u>yorum</u> hatası	[ ]	4.7	Diğer (Açıklayınız)	[ ] .....
4.4	Kapsam hatası	[ ]			

5. Hatanın kaynağı ve nedeninin ayrıntılı şekilde açıklaması

6. Not ve açıklamalar

OLUR

(Başkan)